

full informatiu

Cercle d'Amics dels Parcs Naturals

EDITORIAL

La importància de l'ordenació del territori en el seu conjunt

Fa cent anys, un 24 de maig de 1909, es van declarar a Suècia els tres primers parcs nacionals del continent europeu. La figura del parc nacional, importada dels EUA, que l'any 1872 havia declarat el de Yellowstone, apareix com a reacció davant dels processos transformadors cada cop més intensos.

El seu objectiu era la protecció d'espais encara intactes, per tal de confegir una xarxa representativa dels principals sistemes naturals.

A Europa, i especialment al Mediterrani, el concepte de parc nacional va costar d'arrelar, ja que resulta pràcticament impossible trobar un espai que no hagi estat modelat per la mà de l'home. Tot i que durant els darrers cent anys s'han declarat nombrosos parcs nacionals —com ara el d'Aiguestortes i Estany de Sant Maurici, a Catalunya—, és la figura del parc natural, entesa com la protecció d'un paisatge cultural fruit de la interacció secular entre l'home i la natura, la que pren una major rellevància, principalment durant el darrer quart del segle xx. En qualsevol dels casos, resulta evident que els espais protegits, siguin del tipus que siguin, tenen un important handicap inherent a la seva naturalesa: el fet de constituir un espai més o menys isolat de la resta, si no existeix un projecte global d'ordenació que integri els parcs en el conjunt del territori. Per això, s'han desenvolupat nombroses aproximacions, com ara les reserves de la biosfera o

les xarxes d'espais protegits, per tal d'evitar l'aïllament dels parcs i els riscos que això comporta per l'èxit d'aquesta política de conservació.

Durant els darrers anys, davant de l'escala i la intensitat dels problemes ambientals, i dels nous coneixements sobre la dinàmica dels espais naturals, s'ha posat definitivament de manifest la importància del territori en el seu conjunt i la necessitat d'adoptar polítiques de conservació dels recursos naturals en la seva globalitat. Conceptes com ara la producció de béns i serveis ambientals —control de l'erosió, regulació hidrològica, mitigació del canvi climàtic, producció d'aliments, millora de la salut, beneficis immaterials, entre molts d'altres— no han fet sinó constatar i engrandir la rellevància del paper del conjunt dels espais en la conservació del patrimoni natural i del benestar de la humanitat.

És en aquest marc que fa uns anys l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona va posar en marxa el projecte SITXELL, el Sistema d'Informació Territorial de la Xarxa d'Espais Lliures. El seu l'objectiu és el d'identificar, analitzar i avaluar els valors del conjunt dels espais naturals de la demarcació de Barcelona i de col·laborar amb els municipis en la tasca de planificar-los i gestionar-los adequadament per tal de garantir la seva preservació i millora a llarg termini.

SUMARI

ENTREVISTA

Entrevista a Margarida Feliu, pedagoga-educadora ambiental 2

NOTÍCIES

L'actualitat dels parcs i el medi ambient 4

ACTIVITATS DEL CERCLE

Què han fet els socis del Cercle els darrers mesos 5

ALS NOSTRES PARCS

Novetats a la Xarxa de Parcs Naturals 6

AGENDA - NO T'HO PERDIS

Recull de les activitats dels propers mesos 7

Els voluntaris fent tasques d'avituellament i neteja de la XXI Cursa del Castell de Montesquiú.

© FUSIC

Diputació
Barcelona

octubre, novembre, desembre / 2009

57
número

Coordinació i edició
Àrea d'Espais Naturals
Diputació de Barcelona

Documentació gràfica
Arxiu XPN
Fusic

Redacció
Clara Arnedo (Fusic)

Producció
Direcció de Comunicació
Diputació de Barcelona

Impressió
UIR

DL: B-30111-2001

www.diba.cat/parcsn/cercle

ENTREVISTA

a **Margarida Feliu** / Pedagoga-educadora ambiental i cap de projectes i recursos de viladraueducacio.com al Parc Natural del Montseny

© FUSIC

«L'única educació possible és l'ambiental»

La Margarida Feliu és llicenciada en Ciències de l'Educació. Educadora ambiental, la seva especialitat és la formació d'educadors. L'any 1985 es llançava a l'aventura, juntament amb un grup de pedagogs, de crear l'equipament Centre d'Educació Ambiental de Santa Marta de Viladrau. Un centre que des de l'any 2005 s'anomena Santa Marta - Centre d'Innovació Educativa del Parc i que té com a objectiu la recerca i la innovació didàctica en educació ambiental i el suport als centres educatius. Des de l'empresa de serveis d'educació ambiental viladraueducacio.com, aquesta pedagoga incansable realitza l'assessorament en projectes d'educació i comunicació ambiental per a ajuntaments, empreses i associacions. Enguany, a més, ha creat la Fundació Vincles per ajudar a desenvolupar projectes de participació ciutadana, educació i sostenibilitat.

Per què vas decidir dedicar-te a l'educació ambiental?

Em vaig dedicar a l'educació ambiental per casualitat, per un treball de la Facultat de Pedagogia que em va portar a analitzar alguns dels primers equipaments que en aquells moments funcionaven a Catalunya. Aleshores, com a estudiants vam trobar que més que educació ambiental, el que es feia en aquella època, fa cosa de 25 anys, eren classes de ciències naturals fora de l'aula.

La vida em va portar al cap de dos anys a Viladrau, a Santa Marta, una casa creada per fer-hi colònies d'estiu, i que no s'utilitzava la resta de l'any. I va ser així com vam muntar un equipament que en aquell moment va ser el primer a anomenar-se Centre d'Educació Ambiental en lloc d'Escola de Natura. Per això nosaltres, d'una manera conscient, vam prioritzar el concepte educació ambiental, perquè la part social ens interessava tant o més que la part naturalista. No volíem que la gent vingués a Viladrau simplement per conèixer el poble i el Montseny, sinó perquè és un espai on passen coses la majoria degudes a la incidència humana.

I del germen d'aquella casa va néixer Viladrau Educació.com?

Ens lloguen la casa de setembre a juny. Som un equipament atípic, que utilitza la casa de despatx i durant dos mesos a la primavera i un a la tardor treballem amb grups escolars. Es tracta d'escoles que volen fer un projecte educatiu relacionat amb el medi i, en aquest sentit, nosaltres som un recurs educatiu que els ajuda a desenvolupar aquests projectes d'educació ambiental. Per això ens vam batejar com a CIEP, Centre d'Innovació Educativa del Parc, amb la idea que cal innovar constantment, una filosofia que s'estén com una taca d'oli a tots els nostres projectes.

En total treballem vuit persones, amb l'objectiu de portar endavant diversos projectes on la prioritat és sempre la societat. No volem créixer més, perquè aleshores ens convertiríem en allò que no volem: una empresa massa gran i, per tant, insostenible.

Més enllà de les activitats escolars, feu moltes altres coses. Quines?

Vam néixer com una associació i ara som una empresa de serveis que treballa per a ajuntaments, administracions i entitats, amb la finali-

tat de prestar serveis només d'educació ambiental, per exemple assessorar el desenvolupament d'agendes 21 escolars de diferents municipis, com ara a Sant Feliu de Llobregat o Cornellà. Per fer-ho elaborem projectes de participació. Una de les nostres àrees de treball és la de formació de professorat i educadors ambientals. També som assessors del projecte «Escoles verdes», que pretén la reorientació de l'educació cap a la sostenibilitat. En aquest projecte, i des del seu inici, treballem amb el Departament de Medi Ambient i Habitatge des de la Societat Catalana d'Educació Ambiental. També elaborem materials didàctics per a altres equipaments, escoles, entitats..., especialment sobre el tema de la gestió de residus i consum sostenible. En definitiva, som una empresa, especialitzada en educació ambiental, que treballa per ajudar els altres en temes educatius en relació amb el medi i les demandes i problemàtiques socioambientals.

I prioritza les demandes socials. Per tant, cal adequar-se a les demandes?

Un equipament com aquest va començar en els seus inicis treballant per a escolars, ja que les escoles constitueixen un públic que ja està organitzat; les escoles ja tenen l'hàbit de sortir i només cal oferir-los els serveis que necessiten (no el que nosaltres volem). Però també fem activitats d'educació en el medi per a famílies o per a gent que s'apropa al Parc Natural del Montseny per fer sortides. Una part de la nostra feina és acostar el medi responen a les demandes socials en forma d'activitats de tota mena.

Pel que fa a l'educació ambiental no dirigida a les escoles, aquesta es vehicula a partir de la Fundació Vincles, una nova entitat basada en la participació, l'educació i la sostenibilitat. Creem estratègies que funcionen per fer entendre a la gent que la participació permet millorar la gestió. És a dir, per exemple, la gestió d'un espai protegit no és convenient que es faci només a escala tècnica, ja que cal comptar també amb la gent que viu i passa pel territori. No es pot gestionar

«La gestió d'un espai protegit no es pot fer només a escala tècnica, ja que cal comptar també amb la gent que viu i utilitza el territori. No es pot gestionar sense la gent»

© VILADRAUEDUCACIÓ.COM

La formació i suport dels professors és clau pel bon devenir de l'educació ambiental.

sense la gent. I, de fet, hem elaborat des de la SCEA una guia amb el títol *La participació com a eina estratègica per a la gestió del territori*, que intenta donar eines per poder millorar la gestió dels espais naturals protegits a partir de la participació ciutadana. Creiem que la participació serveix per buscar solucions a temes abans que siguin problemàtics. Sempre ens hem dedicat a l'educació ambiental, és a dir, a capacitar la gent per a l'acció i perquè siguin ciutadans crítics amb el seu territori. Qui ha d'actuar en el seu territori és qui hi viu.

Com veus l'evolució de l'educació ambiental en aquests 25 anys?

De vegades penso que no han passat 25 anys, perquè hi ha materials que, si exceptuem el disseny, provoquen les mateixes preguntes que anys enrere i això no pot ser. No podem permetre'ns que, per exemple, la pregunta sobre quina és la solució a la brutícia d'un bosc generi una única resposta. I que la solució sigui tècnica: la col·locació de més papereres i de més treballadors que les buidin. Cal generar materials didàctics que facin veure l'arrel del problema i la importància de la solució col·lectiva des de l'actitud individual. Per això, en el fons, crec que en general no hem evolucionat gaire.

Des que vam començar, en el món de l'educació formal, intentem canviar els mètodes didàctics i seleccionar els continguts bàsics. Ara mateix, a les escoles que vénen a l'equipament ja no se'ls dona una fitxa per omplir, sinó una llibreta on anoten allò que han après. Amb el que no és educació reglada, hem optat pel tema participació ciutadana, és a dir, provocar que hi hagi processos que entre tots ens portin a una satisfacció col·lectiva. Sense satisfacció col·lectiva la gent no participa ni pren decisions. En el cas dels materials didàctics, l'objectiu és aconseguir que aquests siguin una demanda de l'usuari i no del tècnic. Així nosaltres som una mica facilitadors, mags, intermediaris, provocadors i mediadors.

Com es fa una comunicació efectiva?

El més important és que la gent visqui i participi en la decisió de la creació d'allò que cregui que s'ha de fer i llavors ja no és necessària la comunicació. Ens adreçem a grups que tenen uns responsables, i nosaltres som només un recurs que parteix de la necessitat del grup. El que volem és que el responsable sigui rigorós amb aquestes necessitats i, d'aquesta manera, gestió i educació vagin sempre de la mà. Les accions locals on la persona veu in situ que allò l'afecta i serveix directament són molt més efectives que les grans campanyes de comunicació.

La gent està capacitada per a aquest canvi?

El més important és la persona, no l'educador o el tècnic. Per a nosaltres la quarta R és la que més utilitzem en l'educació ambiental. Reutilitzar, Reciclar, Reduir... El més important és Reunir-se. Aquesta és, per nosaltres, clau. Però encara hi afegiria una cinquena R: Revolució

personal. I és que sense les petites revolucions l'educació ambiental demana un esforç personal amb decisions col·lectives.

«Sense les petites revolucions personals no podem canviar res. I l'educació ambiental demana un esforç personal»

I com es pot engrescar a fer petits canvis?

Utilitzant, per exemple, un llenguatge positiu. Abans, el llenguatge era molt més negatiu, sempre se'ns deia el que no havíem de fer. Ara, a poc a poc, el llenguatge també evoluciona i inclou la gent, compta amb ella i li fa veure que allò que faci pot tenir repercussions en ella, el seu entorn i el futur. Sembla que els problemes globals no siguin nostres, però hi ha petits canvis que cal fer...

Tenim un exemple de participació i educació ambiental amb «Viu el parc»?

La part educativa de «Viu el parc» és un projecte veterà que existeix al Montseny i a Montesquiu. El vam crear amb la finalitat de fer analitzar el medi a nens de 5è de primària que viuen en aquests espais. Són, per tant, nens que ja coneixen el territori i als quals no cal explicar-los el seu entorn, sinó que l'objectiu és que elaborin una agenda escolar a partir del material que recullen de la seva realitat, treballant com a periodistes o investigadors, sobre un tema concret. Per tant, l'agenda la fan ells. Nosaltres, amb altres equipaments del parc, els ajudem en l'elaboració d'aquestes agendes i d'aquesta manera es converteix en un projecte fet per la gent del territori compartit per tots.

I en un futur, com hauria de ser el «Viu el parc»?

El futur «Viu el parc» hauria de passar per demanar cada cop més als participants quines són les seves necessitats. Les escoles han de deixar de ser receptors d'activitats, no només en aquest programa, sinó que s'han de convertir en les emissores que necessiten determinats recursos. I nosaltres hi som per facilitar-los. Per exemple, en aquesta línia, hem creat un blog a Internet que es diu «El Montseny, recurs educatiu», que serveix per resoldre dubtes de tota mena sobre el territori i que nosaltres intentem respondre a través d'experts específics en la matèria sobre la qual es pregunta.

Com veus l'evolució del Cercle d'Amics dels Parcs Naturals?

El Cercle d'Amics dels Parcs Naturals és una associació formada per un col·lectiu de persones, els socis, però crec que és important que es valori les iniciatives que valoren i actuen en el medi i que, per tant, ells també tenen un impacte en el medi. En aquest sentit, el Cercle ha procurat, cada cop més, minimitzar aquest impacte distribuint els socis en dues sortides. Cal escoltar les demandes dels seus socis i les seves necessitats per poder evolucionar.

Clara Arnedo

© VILADRAUEducació.COM

Les activitats de Viladraueducació.com proposen l'aprenentatge dels més petits a través del contacte directe amb l'entorn natural del Parc Natural del Montseny.

NOTÍCIES

© Clara Arnedo

El món rural i el seu desenvolupament han estat el tema central d'aquest congrés celebrat a Solsona.

SOLSONA HA ACOLLIT EL VIII CONGRÉS INTERNACIONAL DE DESENVOLUPAMENT RURAL

Del 28 de setembre al 2 d'octubre, el Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, a Solsona, acollia el VIII Congrés Internacional de Desenvolupament Rural. El Congrés s'estructurava en sis sessions entorn de tres eixos: el paper de les eines TIC (tecnologies de la informació i comunicació) a les empreses rurals, el foment de la innovació en les activitats econòmiques rurals i el programa LEADER com a eina de desenvolupament rural. L'interès del congrés s'ha centrat en la innovació com a peça clau en la competitivitat d'empreses i territoris.

CURS DE MANIPULACIÓ D'AMFIBIS I RÈPTILS

Els dies 12 i 19 de desembre es portarà a terme una nova edició del curs de manipulació d'amfibis i rèptils que el CRARC i l'entitat El Raspinell organitzen conjuntament. Les inscripcions s'han de fer a: info@elraspinell.com.

© ESPAI NATURAL DE LES GUILLERIES-SAVASSONA

Cal controlar la presència de crancs invasors per tal de facilitar la conservació de les poblacions de cranc de riu ibèric.

Ingressen al CRARC quinze tortugues morisques, dos camaleons i un llangardaix de cua punxosa, comissats al port de Barcelona

Durant el mes d'agost van ingressar al Centre de Recuperació d'Amfibis i Rèptils de Catalunya (CRARC), diversos exemplars de rèptils del nord d'Àfrica. Concretament quinze tortugues morisques (*Testudo graeca graeca*), dos camaleons (*Chamaeleo chamaeleon*) i un llangardaix de cua punxosa (*Uromastix acanthinurus*). Tots aquests rèptils foren confiscats a la duana del port de Barcelona per la Guàrdia Civil. Els animals anaven dins els cotxes de ciutadans magrebins que havien fet el trajecte amb vaixell des dels seus països d'origen. El transport d'animals salvatges d'estats com Marroc o Algèria, per part de ciutadans d'aquests països que treballen i viuen a Europa és molt comú. Aquest comerç il·legal no es produiria si les persones que tenen com a afició el manteniment de rèptils, es dirigissin als establiments degudament autoritzats per a la venda de fauna salvatge. Cal tenir present que la compra il·legal de fauna salvatge contribueix en gran manera a la seva desaparició.

© CRARC. Josep Soler

El llangardaix de cua punxosa (*Uromastix acanthinurus*) que darrerament ha estat acollit al CRARC.

EcoTv, una televisió per Internet sobre medi ambient

EcoTv és la primera televisió espanyola la programació de la qual es compon exclusivament de temàtica ecològica. És una eina per a la promoció de productes i serveis ecològics que subministra informació de totes les variants del sector. RuNa és una iniciativa per afavorir la convergència del món rural i la naturalesa. Pretén recollir i difondre per Internet les claus

tradicionals de gestió del territori que són favorables a la biodiversitat, la majoria transmeses oralment de generació en generació, i que es perden amb els últims pastors, artesans i coneixedors del mitjà. Aquesta Plataforma de Comunicació de RuNa, que gestiona la Fundació Félix Rodríguez de la Fuente, és una eina de treball essencial en el desenvolupament d'aquesta idea. Compta ja amb el suport de multitud d'institucions i persones. EcoTv neix amb el propòsit de convertir-se en l'escenari de referència per a totes aquelles persones i/o organitzacions amb motivacions, negocis i inquietuds cap al món de l'ecologia.

Guia de l'alimentació ecològica a l'escola i a casa

S'ha publicat recentment aquesta guia que s'emmarca dins del Projecte d'Educació i Alimentació: Cuina sana i sostenible. En aquesta Guia de l'alimentació ecològica a l'escola i a casa s'hi poden trobar diverses explicacions teòriques i orientacions pràctiques sobre conceptes a aclarir, els grups d'aliments, combinacions, propietats i manipulació; diferents etapes de l'alimentació infantil, quantitats, menús equilibrats i adequats a les diferents èpoques de l'any i adaptats a diferents patologies i diferents opcions familiars; remeis casolans, propostes saludables per a sortides i festes...

Per fer-ne la comanda, contacteu amb rosaboix@gmail.com.

© Clara Arnedo

La bona alimentació s'aprèn a l'escola.

Un estudi detecta la presència de dues espècies de cranc invasor a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona

El projecte de conservació del cranc del riu ibèric (*Austropotamobius pallipes*) i de control de les dues espècies de cranc de riu invasor (cranc roig americà, *Procambarus clarkii*, i cranc senyal, *Pascifastacus leniusculus*) a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, encarregat per l'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona, ha donat com a resultat la localització de les primeres sis poblacions de cranc de riu ibèric, espècie protegida a escala europea. L'estudi, iniciat a principis del 2008, acabarà a finals del 2010. En el període de maig a setembre de 2009 s'està executant la campanya de control del cranc de riu invasor, coordinada per l'empresa Ecotons SCP. Amb la localització de sis poblacions a partir del programa de conservació del cranc de riu ibèric a l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona, s'ha iniciat també el seu estudi i seguiment. A la campanya de prospecció de noves poblacions, hi han participat agents rurals i guardes de l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona i del Parc Natural del Montseny.

ACTIVITATS DEL CERCLE realitzades a l'estiu: juliol, agost i setembre

Accions de voluntariat

Durant els mesos d'estiu les activitats fan un parèntesi, ja que no es realitzen ni conferències ni sortides, però el voluntariat segueix a bon pas duent a terme tasques que ja estan ben consolidades i que es realitzen any rere any de manera habitual.

El dissabte 1 d'agost es va celebrar la tradicional Nit al Parc, la Festa al parc a Santa Fe de Montseny, dins del programa «Viu el parc». Enguany la temàtica era el món celta. Des de l'any 2002 el voluntariat del Cercle hi ha estat present molt activament, fent possible la realització d'aquesta nit, ja que a causa de les característiques de l'indret i l'afluència de públic hi ha moltes tasques a fer i calen moltes mans disposades a ajudar. Abans ja s'havia participat en aquesta festa major, en el seu format anterior, els anys 1995, 1996 i 2000, és a dir que aquesta ha estat l'onzena edició.

Durant la Nit al Parc, dos voluntaris es van transformar en druída i en dama celta.

En total, 49 voluntaris i voluntàries van embarcar-se a mitja tarda amb un autocar a Barcelona en direcció Santa Fe. Tan sols arribar ja es van distribuir les tasques per garantir una vetllada completa. Arranjar i col·locar les garlandes de llums, revisant les bombetes; distribuir espelmes per part del recinte i per les taules; col·locar les taules i adequar la zona davant de l'escenari, i decorar amb motius celtas tota la zona. També es van fer torns per controlar la zona d'aparcament. Abans de les 21 h tots sopàvem i, un cop va arribar el públic, tothom ja estava al seu lloc. Al llarg de la nit es va atendre l'espai que permetia fer-se fotografies simulant una dama celta o un misteriós druída. Aquest espai, que disposava de dos corporis a mida real, diversos atrezzoos per transformar-se convenientment i, fins i tot, un menhir, estava situat entre les immenses sequoies del recinte, just a l'entrar al recinte. No es va parar de rebre visites en tota la nit, fins i tot quan ja s'havia acabat la festa.

A més, es va atendre l'espai del concurs de reconeixement d'arbres i dos tallers de la nit: un que permetia fer-se una joia celta, un penjoll que recrea l'espiral celta, símbol de la creació i del canvi constant; i un on era possible tatuar-se aquest i altres símbols celtas. Un tatuatge efímer, però molt atractiu, que va omplir de color la cara, els braços i les cames d'una bona part dels assistents. Tant una voluntària com un voluntari es van transformar en dama celta i druída, respectivament, i van encarregar-se de distribuir el beuratge màgic d'herbes i el pastís de poma.

Cap a la una de la matinada la vetllada artística va finalitzar i va començar la feina de recollir-ho tot i tornar a deixar el recinte tal com l'havíem trobat al matí.

Un grup de voluntaris van ajudar a l'organització de la Cursa del Castell de Montesquiu.

El diumenge 6 de setembre, un any més, i ja en van deu, es va realitzar una acció de voluntariat a la població de Montesquiu per col·laborar en les tasques d'avituallament i neteja de la XXI Cursa del Castell de Montesquiu. Hi van participar 29 voluntàries i voluntaris.

Vam sortir de Barcelona a quarts de set del matí per ser-hi ben d'hora. A les 8 h ja érem a Montesquiu, concretament a la font del Nando, on els organitzadors ens van rebre i comunicar les feines a fer. Calia fer el control a les cruïlles, l'avituallament i l'anotació dels dorsals en els controls de pas, així com controlar diversos punts del recorregut de les curses dels més petits, que s'iniciaven a les 9 h. A les 10.30 h va començar la cursa general amb un recorregut de 12.200 m.

Un cop tothom ja sabia quina feina havia de fer i a quina hora s'havia de posar en marxa, vam rebre diversos obsequis de l'organització i un tiquet per poder esmorzar, com tothom, una molt bona botifarra a la brasa. Després calia situar-se al punt designat i iniciar la feina.

Després de la cursa, tots els voluntaris i voluntàries del Cercle van col·laborar en la neteja del recorregut, recollint les ampolles llençades i les cintes delimitadores del circuit i endreçant les tanques metàl·liques. Un cop finalitzada la feina vam retrobar-nos davant el bar de les piscines per dinar i descansar abans de marxar cap a Barcelona, on van arribar a quarts de cinc de la tarda. La nombrosa participació en cada edició d'aquesta cursa i la quantitat de públic que hi ha en moments puntuals fa que la col·laboració del voluntariat del Cercle sigui sempre molt valuosa i apreciada.

EN RECORD DE L'ALÈXIA

A petició de la seva família, l'Albert, la Carme, la Mar i el Pau, volem retre aquí un petit homenatge a l'Alèxia Schoenenberger, sòcia del Cercle que malauradament ens va deixar massa jove, amb tan sols tretze anys, després de patir una cruel i llarga malaltia.

L'Alèxia va participar amb la seva família a nombroses sortides del Cercle sempre de forma molt entusiasta i alegre, tal i com va ser sempre ella: al Parc del Foix, Castellnou de Bages, la Sauva Negra, la Vajol, la Vall de Flequer, Canet de Mar, el Pla de la Calma... A mitjans del 2007 li van diagnosticar la malaltia i després de rebre tractaments mèdics molt durs semblava recuperada, així que a la primavera del 2008 va poder participar a la sortida del guarà català a Fuives i Sant Quirze de Pedret. Aquell dia, ens diu la seva família, va ser molt feliç, malgrat l'esforç que li va suposar, va gaudir, com sempre havia fet, caminant a la natura juntament amb els seus. La natura sempre fou una de les seves activitats favorites, juntament amb la música, el dibuix, l'escola i la dansa...

Des d'aquí volem tenir-la present ara i sempre en el nostre record. Alèxia, bon viatge, gràcies per haver compartit amb el Cercle tants moments d'amor per la natura i per la vida.

SE CELEBRA LA VII TROBADA D'ESTUDIOSOS DE SANT LLORENÇ DEL MUNT I L'OBAC

El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac organitza la VII Trobada d'Estudiosos el 19 i 20 de novembre al Parc Audiovisual de Catalunya, situat a Terrassa. L'assistència a la trobada és lliure

i gratuïta, però cal inscriure-s'hi emplenant el formulari electrònic. Aquestes jornades interdisciplinàries d'encontre i participació dels estudiosos i investigadors que centren el seu àmbit de treball en el parc tenen per objectiu valorar el medi i promoure la seva difusió entre els estudiosos i la societat en general. Se celebren cada quatre anys.

PREMIATS AL II CONCURS DE FOTOGRAFIA DIGITAL DE LA XARXA DE PARCS NATURALS

© Javier Castro Cordero

El web de la Xarxa de Parcs Naturals ofereix les fotografies guanyadores i la galeria d'imatges participants en el II Concurs

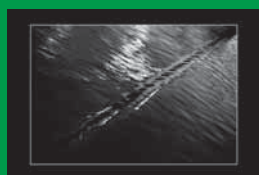
de Fotografia digital de la Xarxa de Parcs Naturals de l'any 2009. Enguany han participat al concurs un total de 391 fotografies de 151 autors, quasi el doble d'imatges i de participants que en la primera edició.

© Joan Soldevilla Adán

En la modalitat de La fauna, el jurat premiava «Pareja de arlequines», de Javier Castro Cordero. En la modalitat de La flora, el paisatge i els ecosistemes, el primer premi ha estat per a «Gegants al bosc», de Joan Soldevilla Adán. «La nit al Besòs», de Sito Sánchez Sánchez, ha guanyat la modalitat L'home i el patrimoni construït.

© Sito Sánchez Sánchez

Les fotos premiades d'enguany.

ALS NOSTRES PARCS

© MUSEU DE GRANOLLERS

El ratpenat orellut ha estat localitzat gràcies al conveni entre Galanthus i el Museu de Ciències Naturals de Granollers.

Investigadors del Museu de Granollers troben una nova espècie de ratpenat a Catalunya

Els investigadors Xavier Puig i Carles Flaquer van capturar a finals d'agost per primer cop a Catalunya un individu d'orellut alpi (*Plecotus macrobullaris*). La troballa és fruit de la investigació duta a terme dins el marc del conveni establert entre el Consorci d'Espais d'Interès Natural del Ripollès (CEINR), l'Associació Galanthus i el Museu de Ciències Naturals de Granollers. L'orellut alpi és una espècie molt poc freqüent i només ha estat documentada als Alps i a alguns punts del Pirineu central, on s'acostuma a trobar a gran altitud: entre 1.700 i 2.800 m. Cal tenir en compte

que els ratpenats són molt beneficiosos per a l'ésser humà, ja que controlen les poblacions d'insectes, de les quals en depreden tones i tones cada any. Actualment, la davallada constant de les seves poblacions ha provocat que la major part de les espècies es trobin protegides per la Directiva d'hàbitats de la Unió Europea.

Nova senyalització de l'itinerari del Parc Agrari del Baix Llobregat

Els tècnics del Parc Agrari del Baix Llobregat van acabar de senyalitzar el passat agost l'itinerari circular de descoberta d'aquest espai agrari de l'àrea metropolitana. La ruta de descoberta del Parc Agrari és un itinerari de prop de vuit quilòmetres i dificultat baixa pel delta del Llobregat, una de les zones agrícoles més antigues i fèrtils del país. En les aproximadament dues hores de recorregut, el passeig ens mostra l'activitat agrària i els ecosistemes agrari i fluvial d'aquest espai preservat. Un patrimoni cultural, econòmic i ecològic de primer ordre situat al bell mig de l'àrea més poblada de Catalunya. El Cercle d'Amics té previst visitar aquest espai l'any vinent.

Més informació sobre el Parc Agrari del Baix Llobregat: tel. 933 788 190

© XPN

L'itinerari del Parc Agrari del Baix Llobregat ha estat senyalitzat per facilitar el recorregut dels usuaris.

Centenars d'activitats en les noves edicions del programa «Viu el parc» al Parc del Montnegre i el Corredor, Garraf-Olèrdola-el Foix i Guilleries-Savassona d'aquesta tardor

Els parcs del Montnegre i el Corredor, Garraf-Olèrdola-el Foix i les Guilleries-Savassona ofereixen, aquesta tardor, una àmplia gamma d'activitats dirigides a tots aquells que vulguin gaudir dels espais naturals protegits. Al Parc del Montnegre i el Corredor, els tretze municipis que formen el parc s'han sumat a les propostes d'aquest any, que sumen més d'una vintena. També al Garraf, Olèrdola i el Foix aquesta tardor el «Viu el parc» arriba a la seva setzena edició, mentre que l'Espai Natural de les Guilleries-Savassona acollirà la seva quarta edició, amb moltes i variades propostes. El «Viu el parc» es complementa amb un programa escolar que apropa el concepte de Xarxa de Parcs Naturals a més de dos mil nens i nenes de les escoles dels municipis d'aquests parcs. Més informació: www.diba.cat/viueparc.

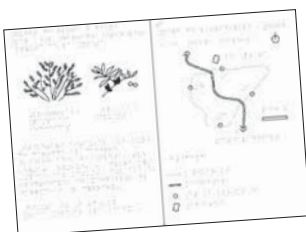
© FUSIC

El «Viu el parc» torna, aquesta tardor, amb moltes activitats als espais naturals del Montnegre i el Corredor, Garraf- Olèrdola-el Foix i les Guilleries-Savassona.

L'itinerari botànic de la Pleta (al Parc del Garraf) i l'itinerari de l'empedrat del turó de Morou, a Santa Fe del Montseny, disponibles en braille

El Parc Natural del Montseny disposa des d'aquest setembre de material destinat als invidents. Es tracta de quatre exemplars escrits en braille per poder seguir l'itinerari de l'empedrat del turó de Morou, a la vall de Santa Fe. El mateix passa al Parc del Garraf, amb els quatre exemplars en braille de l'itinerari botànic de la Pleta. Els exemplars, realitzats per l'empresa Com ACESS, estan destinats a persones cegues o amb baixa visibilitat. S'han finançat amb diners provinents del conveni entre la Diputació de Barcelona i l'Obra Social de la Caixa. Estan fets en vinil, material que permet una major durabilitat. Es tracta d'un programa pilot. Si funcionen bé, l'experiència es pot estendre a més espais de la Xarxa de Parcs Naturals.

Els exemplars (que cal retornar un cop utilitzats) estaran a disposició de les persones que els sol·licitin als centres d'informació de Can Casades (Montseny) i la Pleta (Garraf).

AGENDA

L'AGENDA DEL SOCI |

EXCURSIONS OCTUBRE-NOVEMBRE

Dues propostes, a escollir-ne una:

Itineraris pel Parc Natural de la Muntanya de Montserrat

4, 18 i 24 d'octubre, i 7, 8, 15, 21 i 28 de novembre

Itineraris pel Collsacabra

11, 17, 18, 25 i 31 d'octubre, i 7, 8, 15 i 21 de novembre

Inscripcions: a partir del dilluns

21 de setembre, de dilluns a divendres, de 10 a 14 h i dilluns i dimarts de 16 a 18 h, als telèfons 932 155 786 i 935 010 063.

CONFERÈNCIES COL-LOQUI |

A la sala d'actes de l'edifici del Vagó, a les 19 h:

Dimecres 14 d'octubre

"Els Parcs Nacionals de les Rocalloses als Estats Units", a càrrec de Xavier Santos.

Dimecres, 18 de novembre, dins dels actes de la Setmana de la Ciència 09.

"La llum càtara. Apunt històric", a càrrec de Margarida Costabella.

Dimecres, 9 de desembre

"El Parc Natural de la Muntanya de Montserrat: tan a prop i tan lluny", a càrrec de Josep Maria Llorach.

EL CERCLE NATURA I CULTURA *Nou!* |

Visita al Monestir de Sant Benet (Bages),

13 de desembre

Places exhaurides

ACTES CENTRALS ACTIVITATS VIU EL PARC

Aquestes activitats, promogudes per la Diputació de Barcelona, són de lliure accés.

Parc del Montnegre i el Corredor

11 d'octubre, diumenge, 10.30 h
Gran Festa del Parc, al Santuari del Corredor

XIII Jornada de Teatre de Carrer

25 d'octubre, diumenge, 9 h
al Parc dels Vegetals de Sant Iscle de Vallalta
III Ral·li Fotogràfic *Tocats pel bolet*

7 de novembre, dissabte, 21.30 h
Sortida des del CEIP Sobirans
Nit d'estels a Arenys de Munt
Passejada nocturna i descoberta del cel

Parc del Garraf, Parc d'Olèrdola i Parc del Foix

6 de novembre, divendres, 19 h
a l'Observatori Astronòmic del Garraf (Olivella)
Nit d'estels a Can Grau

8 de novembre, diumenge, 10.30 h
Festa Major del Parc, al Castell d'Olèrdola

XV Concurs de Fotografia del Parc del Garraf, Parc d'Olèrdola i Parc del Foix
En col·laboració amb el Grup de Fotografia Experimental de Castelldefels

POESIA ALS PARCS |

Parc del Montnegre i el Corredor
Diumenge, 5 d'octubre, 12 h
a la Font de Pradelló d'Oizinelles a Sant Celoni

Espai Natural de les Guillerries-Savassona
Diumenge, 11 d'octubre, 12 h
A l'ermita de Sant Feliuet de Savassona (Tavèrnoles)

Parc d'Olèrdola
Diumenge, 18 d'octubre, 12 h
Conjunt Històric d'Olèrdola (Olèrdola)

Parc del Foix
Diumenge, 15 de novembre, 12 h
Plaça del Castell de Castellet (Castellet i la Gornal)

Parc del Garraf
Diumenge, 22 de novembre, 12 h
Vallgrassa, Centre Experimental de les Arts (Begues)

ALTRES ACTIVITATS |

Consulteu les activitats programades als parcs de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació a www.diba.cat/viuelparc i a l'apartat de l'agenda del butlletí d'e-parcs www.diba.cat/parcsn/newsletter

EXCURSIÓ SENYALITZADA Passejada a la font de Sant Pau i Can Coll, Parc de Collserola

© XPN

Es tracta d'un recorregut circular que ens porta a la font de Sant Pau i ens acostava al món de la masia tradicional a través de la visita de Can Coll, que és també la seu del Centre d'Educació Ambiental.

El torrent de Can Cerdà

L'itinerari comença resseguint aquest torrent, on trobem arbres caducifolis i altres plantes, com ara la cua de cavall, lianes i moltes. Els torrents de Collserola són modestos i irregulars, però estan sempre acompanyats de vegetació que cobreix de verd els cursos d'aigua. Aquest paisatge es dona gràcies a un nivell elevat d'humitat, en un entorn mediterrani on l'escassetat d'aigua és la norma.

Flor de Maig

El patronat Flor de Maig ocupa una superfície de deu hectàrees al Parc. Es tracta d'un organisme els principals objectius del qual són l'educació i la integració sociolaboral de nois i noies amb discapacitat intel·lectual.

La font de Sant Pau

La font de Sant Pau, rehabilitada fa pocs anys, està dissenyada de forma natural per tres grans plàtans que, de passada, li proporcionen ombra.

Can Coll

Aquesta gran casa està documentada des del segle XV. És el clàssic exemple de gran masia que ha evolucionat al llarg del temps segons les necessitats. Va ser rehabilitada el 1993 pel Consorci del Parc de Collserola, que hi organitza visites guiades. A més de diverses habitacions i sales, consta d'un celler, una masoveria, un paller, quadres, una capella, camps, una bassa i una gran era enrajolada.

L'àrea de lleure

Forma part de la xarxa d'àrees de lleure del Parc de Collserola. Es tracta d'espais tradicionalment utilitzats per al lleure i que han estat recuperats i arranats amb aparcaments, àrea de jocs, zona de serveis, barbaoca i taules.

FITXA TÈCNICA

Distància: 3.819 m

Durada: 1 hora

Dificultat: baixa

Punt d'inici: Àrea de lleure del torrent de Can Coll

ENTITAT CONVIDADA

Xarxa Ecoseny

Xarxa de ciutadans conscients, de la bioregió del Montseny, associats de forma continuada i permanent per establir mecanismes d'intercanvi ètica i ecològicament sostenibles. Tenen un blog que us servirà per saber què fan i posar-vos en contacte amb ells: ecoseny.blogspot.com

**Diputació
Barcelona**

Àrea d'Espais Naturals
Xarxa de Parcs Naturals

Comte d'Urgell, 187
08036 Barcelona
Tel. 934 022 428
xarxaparc@diba.cat

NO T'HO PERDIS

RECOMANEM

Allotjament rural a Hortsavinyà, Masia Can Pica

Can Pica és un allotjament de turisme rural situat al veïnat d'Hortsavinyà, al cor del Montnegre. Disposa d'habitacions dobles i triples, totes amb bany. Hi podeu tastar una cuina casolana en règim de mitja pensió o pensió completa. Podeu concertar dinars, sopars, jornades de treball i reunions en un entorn tranquil al bell mig de la natura, sempre amb un tracte càlid i amable a càrrec dels seus responsables. La casa també ofereix la possibilitat de realitzar diverses activitats guiades com ara senderisme, plantes aromàtiques, nit d'astronomia, taller de pa, etc. Per a més informació consulteu el web.

© XPN

Obert tots els dies de la setmana. Cal reservar.

Hortsavinyà
08490 Tordera
Tel. 937 630 858
A/e: canpica@canpica.com
Web: <http://www.canpica.com>

LLIBRES

Excursions pel Montsec. 28 itineraris. Cossetània Edicions ha publicat *Excursions pel Montsec. 28 itineraris*, de Joan Ramon Segura. Es tracta del recull guanyador del VIII Premi Vèrtex, convocat per la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC). El treball monogràfic té per finalitat fer abastables els tresors que amaga la gran muntanya ponentina. Joan Ramon Segura (Almacelles, 1959) de ben menut restà encisat per una extensa cinglera que tancava l'horitzó com un gran teló. Al llarg de dos anys s'ha dedicat a trescar pel Montsec, tot cercant els graus i els feixants més interessants des del punt de vista excursionista. Preu: 14 €.

Guia d'equipaments d'educació ambiental i ús públic de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona per al curs 2009-2010. L'Àrea d'Espais Naturals de la Diputació de Barcelona ha publicat la Guia d'equipaments d'educació ambiental i ús públic de la Xarxa de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona per al curs 2009-2010. També es poden trobar als punts d'informació i als equipaments dels parcs de la Xarxa de Parcs Naturals i es poden demanar per correu electrònic a xarxaparc@diba.cat. La guia és gratuïta i la Diputació de Barcelona n'ha editat 10.000 exemplars, que es reparteixen per centres educatius de tot Catalunya, els concessionaris dels parcs i les oficines dels parcs amb l'objectiu que serveixi d'eina de planificació d'activitats d'aquest curs 2009-2010.

Els Grinyols del Montseny, un conte sobre els carboners. Rosalia Vila Portell ha publicat el conte *Els grinyols del Montseny* (Ed. Culturalibros), amb il·lustracions de Marc Gallardo i pròleg de Martí Boada. Adreçat a nens i nenes de 6 a 8 anys, però també al públic adult, es pot comprar als punts d'informació i en diverses llibreries dels municipis del Parc Natural del Montseny. Preu: 9 €.

WEBS

Naturax12: www.naturax12.com
Caja Madrid obre un web amb imatges dels ecosistemes més impactants d'Espanya.
RuNa: www.ruralnaturaleza.com
Un web per afavorir la convergència del món rural i la natura.

Cercle d'Amics dels Parcs Naturals

PER FER-SE'N SOCI:

Cercle d'Amics dels Parcs Naturals
Consell de Cent, 347, sobreàtic, 08007 Barcelona
Tel. 935 010 063
www.diba.cat/parcsn/cercle
cercle@diba.cat

Xarxa de Parcs Naturals
Diputació de Barcelona

Parc del Castell de Montesquiú, Espai Natural de les Guilleries-Savassona, Parc Natural del Montseny, Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac, Parc del Montnegre i el Corredor, Parc de la Serralada Litoral, Parc de la Serralada de Marina, Parc de Collserola, Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc del Garraf, Parc d'Olèrdola, Parc del Foix.

